

Opetussuunnitelmaan kuuluva
Hyrynsalmen kunta

HYRYNSALMEN YHTENÄISKOULU OHJAUSSUUNNITELMA

Päivitetty: 21.6.2021

Opettajat tutustuneet suunnitelmaan: **20.12.2017**

Hyväksytty sivistyslautakunnassa: **syksy.2021**

SISÄLLYSLUETTELO

OHJAUKSEN LÄHTÖKOHDAT	3
OHJAUKSEN TAVOITE- JA SISÄLTÖALUEET	5
OHJAUKSEN EETTISET PERIAATTEET	8
OPPILAANOHJAUKSEN TOTEUTUS HYRYNSALMEN YHTENÄISKOULUSSA	9
VUOSILUOKAT 1-2	10
VUOSILUOKAT 3-6	10
VUOSILUOKAT 7-9	11
OPPILAANOHJAAJAN ANTAMA OHJAUS LUOKILLA 7-9	14
OHJAUS OSANA ARVIOINTIA	15
HYRYNSALMEN YHTENÄISKOULUN OPPILAANOHJAUKSEN VUOSIKELLO	17
OPPILAANOHJAUKSEN TYÖN- JA VASTUUNJAKO HYRYNSALMEN YHTENÄISKOULUSSA	18
TIEDONSIIRTYMISEN MALLI ERI NIVELVAIHEISSA	19
OPPILAANOHJAUKSEN VERKOSTOT	21
TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI	22

OHJAUKSEN LÄHTÖKOHDAT

Ohjaustoiminnan tulee muodostaa koko perusopetuksen ajan kestävä, esiopetuksen tuottamat valmiudet ja toisen asteen opintoihin ohjaava jatkumo. Oppilaan tulee saada tukea koko opintopolkunsa ajan. Ohjauksen tavoitteena on ohjata lapsista hyvään arkielämän hallitsevia, omiin valintoihinsa ja tulevaisuudensuunnitelmiin kykeneviä nuoria. Lasten ja nuorten yksilölliset opinpolut ovat lisänneet ohjauksen tarvetta kaikilla kouluasteilla. Erityisen suuri yhteinen ohjausvastuu on erityistä tukea tarvitsevien ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorten kohdalla.

Ohjaussuunnitelmassa määritellään ohjaustoiminnan tavoitteet perusasteen oppijoille ja koulun eri toimijoiden ohjauksellinen vastuu opinpolun eri vaiheissa. Suunnitelma sisältää myös nivelvaiheen yhteistyön ja poikkihallinnollisen yhteistyön eri viranomaistahojen kanssa.

Jokaisen opettajan tehtävä on ohjata oppilasta koulunkäynnissä ja eri oppiaineiden opiskelussa, siten ehkäistä ennalta opintoihin liittyvien ongelmien syntymistä. Jokaisen opettajan tehtävä on myös oppilaiden persoonallisen kasvun, kehityksen ja osallisuuden tukeminen. Ohjaus liittyy opetussuunnitelman perusteiden mukaan kaikkiin opetustilanteisiin, oppiaineisiin ja oppilaalle annettavaan arviointipalautteeseen. Palautetta tulee käyttää suunnitelmallisesti oppilaiden kannustamiseen ja ohjaamiseen. Jokainen koulussa oppilaiden parissa työskentelevä on näin myös ohjaaja ja osallistuu omalta osaltaan opintoihin liittyvien ongelmien syntymisen ennaltaehkäisyyn.

Ohjauksen tuella oppilas tekee omiin kykyihinsä ja kiinnostuksiinsa perustuvia opiskelua, koulutusta, arkea ja elämää koskevia ratkaisuja. Opettaja ohjaa oppilaita tunnistamaan omat voimavaransa, oppimiseen liittyvät vahvuutensa ja kehityshaasteensa. Erityistä huomiota opetussuunnitelman perusteiden mukaan tulee kiinnittää oppilaan oppimisen valmiuksiin ja mahdollisuuteen ottaa vastuuta omasta opiskelusta, sen suunnittelusta, tavoitteenasettelusta, toteuttamisesta ja itsearvioinnista. Oppilaan ohjauksen tarkoituksena on edistää koulutyön tuloksellisuutta, parantaa hyvinvointia koulussa ja ehkäistä syrjäytymistä. Sen avulla edistetään myös koulutuksellista, etnistä ja sukupuolten välistä tasa-arvoa. Oppilaiden itsetuntoa, opiskelumotivaatiota sekä oppimaan oppimisen taitoja vahvistetaan kaikissa opiskelutilanteissa ja oppiaineissa.

Oppilaalla ja hänen huoltajallaan on oltava mahdollisuus saada tietoa koulun työtavoista, valintamahdollisuuksista ja niiden merkityksestä oppilaan oppimiseen ja tulevaisuuteen. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen tulee selvittää, miten ohjaus, opetus, oppilashuolto ja tukipalvelut ovat koulussa järjestetty. Huoltajille tulee tarjota mahdollisuus neuvotella oppilaan opiskeluun ja valintoihin liittyvissä kysymyksissä opettajan, oppilaanohjaajan (7-9-luokat), oppilaan ja huoltajan yhteisissä tapaamisissa.

Tehostetulla oppilaanohjauksella tulee tukea erityisesti niitä 8-9 luokanoppilaita, joilla on opiskeluun liittyviä vaikeuksia ja jotka ovat vaarassa jäädä koulutuksen ja työelämän ulkopuolelle peruskoulun jälkeen. Opetussuunnitelman mukaan ohjauksen tavoitteena on tukea oppilaan kasvua ja kehitystä niin, että oppilas kykenee edistämään opiskelunvalmiuksia ja sosiaalista kypsymistään sekä kehittämään elämänsuunnittelun kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja.

Ohjaustoiminnan periaatteet ja työnjako eri toimijoiden kesken on määriteltävä opetussuunnitelmassa. Opetussuunnitelmaan tulee sisältyä kuvaus, miten koko koulun toiminnan tasolla toteutetaan yhteistyötä paikallisen työ- ja elinkeinoelämän kanssa. Keskeisen osan yhteistyötä muodostavat työelämäneustajien vierailut koulussa, yritysvierailut, projektityöt sekä eri alojen tiedotusmateriaalin käyttö ja työelämään tutustuminen (TET). Oppiaineisiin tulee sisältyä kokonaisuuksia, jotka liittävät oppiaineen tiedot ja taidot työelämän vaatimukseen ja mahdollisuuksiin. Oppilaalle on tarjottava mahdollisuus ja kannustettava hankkimaan omakohtaisia kokemuksia työelämästä ja ammateista aidoissa työympäristöissä. Oppilaalla tulee olla myös tilaisuus arvioida hankkimiaan tietoja ja taitoja työelämään tutustumisen yhteydessä. Työ- ja elinkeinoelämän sekä koulun välisen yhteistyön tavoitteena on, että oppilas hankkii tietoa ammattialoista, ammateista ja työelämästä sekä saa virikkeitä yrittäjyydestä.

Holistinen oppilaskeskeinen ohjausmalli

Valtakunnallisen oppilaanohjauksen opetussuunnitelman perusteiden taustalla on ollut holistinen oppilaskeskeinen ohjausmalli, jossa ohjausta ja oppilashuoltoa on tarkasteltu koko oppilaitoksen toimintana. Mallin taustalla löytyy ajatus koko koulun asiantuntijayhteistyöstä ohjauksessa ja siinä kaikilla koulun opettajilla ja ohjaushenkilöstöllä on omat vastuunsa ja roolinsa ohjauksen kokonaisuudessa. Opetussuunnitelman perusteissa koroste-

taan koko koulun ohjausvastuuta. Opettajien ja muiden oppilaita päivittäin kohtaavien on tiedostettava oma osallisuutensa oppilaitoksen ohjausyhteistyössä. Ohjaus nähdään mallissa tavoitteiltaan ja toiminnaltaan yksilötason vuorovaikutusta laajempaan järjestelyyn, kokonaisvaltaisena tehtävänä ja toimintatapana organisaatiossa. Kokonaisvaltaisuus viittaa selkeästi eri toimijoiden väliseen verkostoyhteistyöhön ja jaettuun asiantuntijuuteen. Ohjaustoiminnan näkökulmasta on keskeistä, että kaikki ohjaustahot ovat tietoisia omasta roolistaan kokonaisuudessa, sekä muiden toimijoiden asiantuntijuudesta ohjauksen yhteistyöverkostossa. Ohjattavien yksilölliset ohjaustarpeet edellyttävät laaja-alaista yhteistyötä ja jaettua moniammatillista ohjausasiantuntijuutta. Holistiseen ohjausmallin yhteistyötahoina ovat myös oppilaitoksen ulkopuoliset asiantuntijat.

OHJAUKSEN TAVOITE- JA SISÄLTÖALUEET

Holistisessa oppilaskeskeisessä ohjausmallissa ohjaus jaetaan kolmeen tavoite- ja sisältöalueeseen, jotka eivät ole erillisiä, vaan monilta osin päällekkäisiä ja toisiaan tukevia. Malli integroi ohjauksen kolme keskeistä osa-aluetta käytännön kasvatustyössä ja siinä korostuu nuoren yksilöllisen ja kokonaisvaltaisen oppimisen, kasvun ja kehityksen sekä henkilökohtaisen elämänsuunnittelun tukeminen kaikessa koulun opetus- ja kasvatustyössä.

1. Oppimisen ja opiskelun ohjaus on oppimisen metataitojen kehittämistä. Näitä metataitoja ovat esimerkiksi lapsen ja nuoren kuva itsestä oppijana, itsetuntemus ja itsetunto, valintakypsyys ja päätöksentekotaidot. Kyse on siis monipuolisesta oppimisen ja opiskelun etenemisen tukemisesta sekä opiskelutaitojen kehittymisen ohjaamisesta. Tavoitteena on perehdyttää opiskelija uuteen opiskeluympäristöön ja -yhteisöön, avustaa häntä opiskelun suunnittelussa ja etenemisessä sekä vahvistaa opiskelu- ja koulumyönteisyyttä ja elinikäisen oppimisen ajatusta. Oppimisen ja opiskelun ohjaus on tiiviisti yhteydessä opetukseen ja oppimistavoitteisiin pääsemiseen. Uudenlaisten opiskelutaitojen sekä oman oppimisen arviointitaitojen kehittyminen on myös osa opiskelun ja oppimisen ohjausta.

- Tavoitteena on, että oppilas oppii tuntemaan erilaiset oppimistyyliä sekä kehittämään opiskelutaitojaan ja oman toiminnan arviointitaitojaan. Eri oppiaineiden yhteydessä käydään läpi oppimistyyliä ja -menetelmiä sekä etsitään toimivia menetelmiä kyseisen aineen opiskelulle. Arviointikriteerien selventäminen auttaa oppilasta

arvioimaan omia suorituksiaan suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Omien opiskelutaitojen ja -valmiuksien tunteminen auttaa oppilasta selviytymään yhteiskunnassa, joka edellyttää elinikäisen oppimisen valmiuksia.

- Tavoitteena on, että oppilas oppii kehittämään oppimisvalmiuksiaan ja tunnistamaan oppimisvaikeuksiaan sekä etsimään apua ongelmatilanteissa. Ohjaustilanteisiin ja kouluun on pystyttävä luomaan salliva ja turvallinen ilmapiiri, että oppilas kokee voivansa keskustella oppimiseen liittyvistä kysymyksistä. Koko perusopetuksen ajan olisi opetukseen sisällytettävä sellaisia harjoituksia, joiden avulla oppilaat voivat kehittää oppimisvalmiuksiaan ja tunnistaa oppimisvaikeuksiaan. Opetussuunnitelmassa korostetaan jokaisen opettajan valmiutta tunnistaa oppimisvaikeudet tai muut ongelmat, jotka vaikeuttavat oppilasta keskittymään opintoihin.
- Tavoitteena on oppilaan oppimiskäsityksen laajentaminen käsittämään myös koulun ulkopuolisen oppimisen ja osaamisen kehittämisen. Oppilaan tulisi oppia etsimään tietoja ja hankkimaan taitoja opiskelua, tulevaisuutta sekä elämää koskevia suunnitelmia ja valintoja varten käyttäen tieto- ja viestintäteknologian tarjoamia mahdollisuuksia. Tavoitteena on, että oppilas oppii hankkimaan tietoa erilaisista tietolähteistä ja suhtautumaan myös niihin kriittisesti. Oppilasta tulisi ohjata käyttämään sähköisiä ammatillista suuntautumista tukevia harjoituksia ja hyödyntämään harjoitusten tuloksia.

2. Kasvun ja kehityksen tukeminen on ohjausta henkilökohtaisissa ja sosiaalisissa kysymyksissä. Kokonaisvaltainen oppilaskeskeinen ohjausmalli palvelee peruskouluikäistä nuorta ohjattavaa, koska ohjauksen näkökulma kaikilla ohjaustasoilla tarkoittaa myös oppilaan herkässä vaiheessa olevan persoonallisen kasvun ja itsetunnon kehityksen huomiointia sekä psykososiaalista tukea.

- Oppilas oppii **itsenäisyyteen, vastuullisuuteen ja itsetuntemukseen**. Tavoitteena on, että vähitellen perusopetuksen aikana oppilas oppii ottamaan vastuuta opinnoistaan, koulutehtävistään ja valinnoistaan. Hyvä itsetuntemus auttaa oppilasta tekemään itselleen sopivia valintoja opintojaan ja jatko-opiskelua koskien. Oppilaan on opittava tiedostamaan, minkälainen hän on oppijana ja mitä asioita hän pitää tärkeänä. Ohjauksella pyritään vahvistamaan oppilaan itsetuntoa ja autetaan

häntä löytämään omat vahvuutensa sekä pyritään kehittämään reflektiivistä ajattelua ja itsearviointia. On tärkeää, että jokainen saa myös myönteisiä kokemuksia ja onnistumisen elämyksiä opintopolkunsa aikana.

- Tavoitteena on, että oppilas oppii **yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja**. Oppilaiden on opittava toimimaan erilaisissa ryhmissä, käyttämään erilaisia yhteis-työmuotoja sekä noudattamaan yhteisön sääntöjä. Oppilaille on luotava mahdollisuuksia sekä kannustettava heitä osallistumaan ja vaikuttamaan koulu yhteisön toimintaan. Tärkeitä taitoja myös työelämää varten ovat toisten huomioiminen sekä omien oikeuksien ja velvollisuuksien ymmärtäminen. Onnistunut ohjaus tukee oppilaan yleisten työelämävalmiuksien kehittymistä.
- Oppilaan tulee **saada tukea ja ohjausta siirryttäessä koulutuksen eri tason vaiheissa perusopetuksen sisällä ja perusopetuksen päättövaiheessa**. Siirtyminen eri kouluasteelta toiselle on aina opintopolun kriittinen kohta ja etenkin toisen tason siirtymä vaatii määrätietoista ohjausta ja tiedottamista oppilaille. Yhteistyö oppilaitosten välillä on välttämätöntä oppivelvollisuuden jatkumossa toiselle tason vaiheelle. Erityisesti silloin, kun oppilaalla on tehostetun tai erityisen tuen tarvetta.

3. Elämänsuunnittelun- ja uravalinnan ohjaus sisältää ohjauksen ammatti- ja työrooleihin liittyvissä valinnoissa ja jatko-opintoihin ja työhön sijoittumisessa.

- Tavoitteena on, että oppilas oppii kehittämään päätöksentekotaitojaan sekä toteuttamaan ja arvioimaan tulevaisuudensuunnitelmiaan myös muuttuvissa olosuhteissa. Oppilaan on opittava tunnistamaan päätöksentekoonsa vaikuttavia tekijöitä. Oppilaanohjauksessa nuoria on valmistettava yhteiskunnan epävarmuuteen ja muuttuviin olosuhteisiin sekä luotava heille käsitys niistä mahdollisuuksista ja rajoituksista, jotka ovat vaikuttamassa heidän uraa ja elämää koskeviin päätöksiin. Oppilaan on opittava keskustelemaan näistä tekijöistä oppilaanohjaajan sekä huoltajien kanssa.
- Tavoitteena on, että oppilas pyrkii hankkimaan tietoja yhteiskunnasta, työelämästä ja yrittäjyydestä sekä kasvamaan monikulttuurisuuteen ja kansainvälisyyteen. Oppilaanohjaukseen on koko yläkoulun ajan sisällytettävä tietoa työelämästä ja eri am-

mattialoista. Eri oppiaineiden opetukseen tulee sisällyttää kokonaisuuksia, jotka liit-
tävät opiskeltavan aineen antamat tiedot ja taidot työelämän vaatimuksiin.

OHJAUKSEN EETTISET PERIAATTEET

Oppilaanohjauksen peruseriaatteina ovat ohjattavan kunnioittaminen sekä ohjattavan hyvinvoinnin ja tasa-arvon edistäminen. Oppilaanohjaajan keskeisiä työvälineitä ovat hänen oma persoonansa ja ohjauksellinen asiantuntijuutensa. Oppilaanohjauksen tarkoituksena on auttaa ohjattavaa ymmärtämään omaa tilannettaan ja kohtaamaan elämänsä haasteita. Suomen oppilaanohjaajien/opinto-ohjaajien työtä määrittävät eettiset periaatteet (Suomen opinto-ohjaajat ry, vuosikokous 30.1.2009, päivitetty 8.5.2021) ovat:

- **ITSEMÄÄRÄÄMISOIKEUS**, Opinto-ohjaaja kunnioittaa ohjattavan itsemääräämisoikeutta. Opinto-ohjaaja tuo vaihtoehtoja esille monipuolisesti ja kunnioittaa ohjattavan omia valintoja.
- **TOTUUDELLISUUS**, Opinto-ohjaaja toimii rehellisesti ja hienotunteisesti. Opinto-ohjauksessa annettavan tiedon on oltava ajankohtaista, luotettavaa, monipuolista ja tiedon kriittiseen arviointiin ohjaavaa.
- **LUOTTAMUKSELLISUUS**, Opinto-ohjaus on luottamuksellista. Luottamuksellisuus on säilytettävä myös muuttuvissa ohjausympäristöissä. Tietoja voidaan luovuttaa, mikäli se on ohjattavan edun kannalta välttämätöntä. Tällöin pyritään ensin keskustelemaan ohjattavan kanssa. Tietojen luovutuksessa noudatetaan voimassa olevia lakeja.
- **RIIPPUMATTOMUUS**, Opinto-ohjaajan on tiedostettava omat arvonsa sekä yhteiskunnan ja muista kulttuureista tulevien arvoja, jotta hän voi antaa eettisesti kestävä ohjausta. Opinto-ohjaaja tiedostaa omien, työyhteisönsä ja muun yhteiskunnan odotusten vaikutukset työhönsä. Opinto-ohjauksen on oltava esteetöntä ja kaikkien saavutettavissa. Opinto-ohjaus on sukupuolisensitiivistä.

- AMMATTIT Aidon Kehittäminen, Opinto-ohjaaja arvioi ja kehittää omaa työtään. Hän huolehtii ammattitaitonsa päivittämisestä osallistumalla täydennyskoulutukseen ja hankkimalla ajantasaista tietoa.
- Yhteistyö, Opinto-ohjaajan työ edellyttää yhteistyötä koulun sisällä ja ulkopuolella eri toimijoiden kanssa. Opinto-ohjaaja verkostoituu oman kouluasteensa lisäksi toisten kouluasteiden kanssa sekä vapaan sivistystyön, työ- ja elinkeinoelämän että kolmannen sektorin kanssa. Opinto-ohjaaja tekee moniammatillista yhteistyötä ja arvostaa muiden ammattitaitoa ja osaamista.
- Oma hyvinvointi, Opinto-ohjaaja huolehtii omasta hyvinvoinnistaan ja jaksamisestaan. Opinto-ohjaaja tunnistaa oman rajallisuutensa ja on valmis hakemaan apua, kun sitä tarvitsee.

OPPILAANOHJauksen TOTEUTUS Hyrynsalmen YHTENÄISKouLUSSA

Oppilaanohjauksen tehtävänä on edistää oppilaan opiskeluvalmiuksien kehittymistä ja tukea hänen sosiaalista kasvuaan. Ohjauksen avulla tuetaan oppilaan itsenäistymistä sekä hänen persoonallisuutensa kehittymistä tasapainoiseksi. Oppilaanohjaus rohkaisee etsimään myös elämänsuunnittelun kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja.

Oppilaanohjauksen tarkoituksena on edistää koulutyön tuloksellisuutta, lisätä hyvinvointia koulussa sekä ehkäistä syrjäytymistä. Sen avulla edistetään myös koulutuksellista, etnistä ja sukupuolten välistä tasa-arvoa. Jatkuva koulun sisäisten ja ulkopuolisten tahojen kanssa tehtävä yhteistyö on merkittävä osa oppilaanohjausta. Yhteistyötä tehdään koulun henkilöstön, oppilashuoltohenkilöstön, kotien, eri asiantuntijoiden, toisen asteen oppilaitosten sekä Hyrynsalmen kunnan ja Kainuun työ- ja elinkeinoelämän kanssa.

Oppilaan turvallista siirtymistä opintopolun nivelvaiheissa tuetaan luokanopettajien, aineenopettajien sekä oppilaanohjaajan (yläkoulu) yhteistyöllä.

Alakoulussa ohjaus toteutuu kiinteänä osana muuta opetusta ja koulun toimintaa. Oppilaanohjauksesta vastaa luokanopettaja yhdessä muiden opettajien kanssa. Alakoulussa ohjauksen tavoitteet ovat oppimisen ja opiskelun ohjauksessa ja samalla henkilökohtaisen kasvun ja kehityksen tukemisessa. Huoltajien osallisuutta painotetaan myös ohjauksessa tapaamalla heitä tarpeen mukaan säännöllisesti. Oppilaan ohjauksen merkitys korostuu alakoulussa valintatilanteessa. Osana oppilaanohjausta on myös työelämään tutustumista ja alakoulussa työelämää tarkastellaan koulun eri henkilöiden ammattien ja työtehtävien kautta.

Oppilaanohjauksen tavoitteena on ohjata oppilasta itsenäisyyteen, vastuullisuuteen ja tasapainoiseen persoonallisuuteen sekä kehittämään itsetuntemustaan. Ohjaustyössä käytetään työskentelymenetelmiä, jotka ohjaavat oppilasta kehittämään yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja ryhmän jäsenenä.

VUOSILUOKAT 1-2

Oppilaanohjauksen tavoitteena on edistää oppilaan opiskeluvalmiuksien kehittymistä ja tukea hänen sosiaalista kasvuaan sekä osaltaan estää oppimisvaikeuksien syntymistä. Varhainen puuttuminen oppimisvaikeuksiin edesauttaa tuleva opiskelua. Oppilasta ohjataan vastuulliseen koulutyöhön ja tehtävien tekoon, muistaen kuitenkin vielä leikkillisyyttä. Kaikessa toiminnassa pyritään koulukäyntimotivaation ja innokkuuden säilyttämiseen. Tärkeää on myös kodin ja koulun välinen yhteistyön rakentaminen ja tiedon kulku niin, että kodeissa osataan tukea oppilaan koulunkäyntiä sopivalla tavalla.

Oppilaanohjausta toteutetaan vuosiluokkien 1-2 aikana eri oppiaineiden opetuksen sekä koulun muun toiminnan yhteydessä ja siitä on vastuussa luokanopettaja.

VUOSILUOKAT 3-6

Ohjauksen tehtävänä on ohjata oppilasta yhä laajempaan itsenäistymiseen ja vastuullisuuden koulutyössä ja tehtävien tekemisessä. Vastaavasti yhteistoiminnallisuus ja toisten ihmisten huomioonottaminen ovat keskeisiä sosiaalisia taitoja, joihin kiinnitetään huomiota. Uusien oppiaineiden myötä opiskelutaitojen ja tiedonhankinnan valmiudet kehittyvät ja työtavat monipuolistuvat, jolloin oppilas tarvitsee tukea opiskelussaan. Vuosiluokilla 3-6 aloitetaan ammatteihin ja työelämään tutustuminen. Oppituntien ja koulun muun toiminnan

yhteydessä tutustutaan koulun henkilöstöön ja heidän työhönsä sekä mahdollisesti oppilaiden vanhempien ja muun lähipiirin ammatteihin. Voidaan tutustua myös koulun lähiympäristön elinkeinoihin ja yrityksiin. Yhteistyö vanhempien kanssa on hyvin tärkeää.

Oppilaanohjausta toteutetaan pääasiassa eri oppiaineiden ja koulun muun toiminnan yhteydessä. Oppilaan tulee saada henkilökohtaista ohjausta opiskelunsa ja valintojen tukemiseksi erityisesti koulunkäynnin nivelvaiheissa.

Työelämään tutustuminen eli TET aloitetaan 6-luokan oppilailla yhden päivän aikana tutustumalla koulussa toimiviin ammatteihin, kouluruokalaan tai siivous työhön. Luokanopettaja ja oppilaanohjaaja yhdessä suunnittelevat toteutuksen ja palautetunnin.

Yrittäjyyteen tutustuminen tehdään 6-luokalla vieraillemalla Oulun Yrityskylässä. Yrityskylä –oppimiskokonaisuus sisältää opettajien koulutuksen, oppimateriaalin kymmenen oppitunnin pitämiseen ja päivän vierailun Yrityskylä –oppimisympäristössä. Yrityskylä on noin 600-neliöinen pienoiskaupunki, johon on rakennettu siirrettävistä seinäelementeistä eri yritysten ja julkisten palvelujen toimitilat. Yrityskylän toimipaikat edustavat todellisia yrityksiä. Oppilas toimii päivän ajan omassa ammatissaan yhdessä yrityskylän yrityksistä. Yrityskylän oppilaita tukevat koulutetut ohjaajat.

Ohjauksesta vastaa luokanopettaja ja 6-luokalla osin yhdessä oppilaanohjaajan kanssa.

VUOSILUOKAT 7-9

Yläkoulussa päävastuu ja ohjauksen koordinointi on oppilaanohjaajalla. Aineenopettajat osallistuvat ohjaustyöhön ensisijaisesti oman oppiaineensa sisältöjen kautta. Ohjaus on edelleen koko koulun henkilökunnan yhteistä työtä.

Yläkoulussa jatketaan kasvun ja kehityksen tukemista. Luokanvalvojan vastuulla on oman luokkansa oppilaiden tuntemus ja yhteistyö kodin kanssa 7. ja 8. vuosiluokkien aikana. Vuosiluokkien 8. ja 9. aikana kuitenkin jatkokoulutussuunnitelmat ja niihin liittyvä pohdinta lisääntyy. Erityisesti 9. luokalla toiselle asteelle hakeutumista pohditaan sekä oppilaiden että huoltajien kanssa. Tehostettua oppilaanohjausta annetaan pääosin 8-9 luokilla.

Yläkoulussa oppilaanohjausta toteutetaan luokkatunneilla ja henkilökohtaisena ohjauksena. Pienryhmäohjausta toteutetaan mahdollisuuksien mukaisesti. Ohjauksessa pyritään hyödyntämään myös erilaisia koulun yhteistyötahoja järjestämällä koulutuskokeiluja, vierailuja, tutustumiskäyntejä sekä asiantuntijoiden luentoja ja esityksiä. Osa ohjausta on työelämään tutustumisen (TET) jaksot, joita toteutetaan kaikilla vuosiluokilla 7. – 9. Tarkemmat oppilaanohjauksen sisällöt ja tavoitteet ilmenevät opetussuunnitelmasta kohdasta oppilaanohjaus.

Oppilaanohjauksen oppitunteja on kaikilla luokka-asteilla (7.-8.) 0,5 oppituntia / joka toinen jakso vuorotellen 7. lk ja 8. lk ruotsin kanssa. 9. lk oppitunteja on yksi viikossa.

TET toteutus:

- 7-luokilla 2 päivää kevät lukukaudella
- 8-luokilla 1 vko kevätlukukaudella
- 9-luokilla 1 vko syyslukukaudella ja 1 vko kevätlukukaudella, toteutetaan ennen yhteishakua. TET:n voi suorittaa myös koulutuskokeiluna.

Oppilaanohjauksen vuosiluokkaistaminen 7-9 luokat

7. vuosiluokka

Tavoitteet

Sisällöt

Laaja-alainen osaaminen

S1 Oppiminen ja opiskelu		
T1, T2, T3	Uuden kouluyhteisön ja yläkoulun toimintaympäristöön, työskentelytapoihin ja arvoihin tutustuminen sekä uudessa kouluyhteisössä vaikuttaminen	L2
	Arviointi: oppiaineet, käyttäytyminen, oma työskentely, päättöarviointi	L1
	Oppiminen ja muisti, motivaatio, keskittyminen, oppiminen verkossa, riittävä uni, oma oppimistyyli ja -tavat, oppimisvaikeudet, opiskelutekniikat ja tiedonhakutaidot, oppiminen ryhmässä	L1
	Vastuu omasta opiskelusta: ajankäytön suunnittelu, kokeisiin valmistautuminen ja oman oppimisen ja opiskelun itsearviointia	L3
	Valinnaiset aineet: koulun valinnaisaineopas, valintakortin täyttö ja valintojen merkitys koulutyölle ja jatko-opintoihin	L3
	Henkilökohtainen opokeskustelu	L1, L2, L5
S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu		
T1, T3, T4, T7, T9	Myönteisen minäkuvan kehittäminen, omien vahvuuksien löytäminen	L1
	Omat sosiaaliset taidot, sosiaalinen verkosto ja taidot toimia	L2

	siinä	
	Kiusaamisen ehkäisy: kiva-oppitunnit	L3
S4 Työelämään tutustuminen		
T7, T8, T10	Kahden päivän tutustuminen lähipiiristä löytyvään työpaikkaan, toimintaperiaatteet työpaikalla, TET-tehtävät	L6, L7

8. vuosiluokka

Tavoitteet

Sisällöt

Laaja-alainen
osaaminen

S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu		
T1, T3, T4, T7, T9	Itsetunnon kehittäminen: omaan persoonaan ja temperamenttiin perehtyminen, omat vahvuudet, lahjakkuuden lajit, itsearviointia	L1
	Henkilökohtainen keskustelu yhdessä huoltajan ja luokanvalvojan kanssa	L2, L5
S5 Jatko-opinnot ja niihin hakautuminen		
T5, T6, T7, T8, T9, T10	Suomen koulutusjärjestelmä: toisen asteen koulutus	L5, L6
	Ammattialat	L5, L6
S4 Työelämään tutustuminen		
T7, T8, T10	Viiden päivän tutustuminen itse hankittuun työpaikkaan; TET tehtävät	L6, L7

9. vuosiluokka

Tavoitteet

Sisällöt

Laaja-alainen
osaaminen

S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu		
T1, T3, T4, T7, T9	Päätöksentekotaidot ja urasuuntautuminen: ammatinvalintatestit ja itsearviointi	L5
S5 Jatko-opinnot ja niihin hakeutuminen		
T5, T6, T7, T8, T9, T10	Ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, oppisopimuskoulutus ja muut koulutusvaihtoehdot, ulkomailla opiskelu, valintaperusteet	L5, L6
	Oppilaitos vierailu ammatillinen ja lukio, koulutuskokeilut	L2, L6
	Korkeakoulutuksen tutustuminen: AMK ja yliopisto	L6, L7
	Yhteishaku: prosessi, opintopolkuun tutustuminen ja omat mahdollisuudet jatko-opintoihin, itsearviointi, oppivelvollisuus	L5, L4
	Jatko-opintokeskustelu, jatko-opintosuunnitelma	L2, L4, L7
S3 Opiskelussa ja työelämässä tarvittavat taidot		
T6, T7, T9	Työelämätaidot tulevaisuuden muuttuvassa työelämässä	L6, L7
	Nuori työelämässä, työhakemus, työhaastattelu ja työsopimus, itsearviointi	L5, L6
	Yhteiskunnan ohjaus-, tiedotus- ja neuvontapalvelut, etsivä nuorisotyö tutuksi	L4, L5
	Yrittäjyys	L5, L6
S4 Työelämään tutustuminen		

T7, T8, T10	Henkilökohtainen TET-keskustelu ja jatko-opintoja tukeva TET suunnitelma	L2, L6, L7
	2x 1 viikon mittainen tutustuminen itse hankittuun työpaikkaan. TET-tehtävät	L6
	Koulutuksen ja työelämän tasa-arvo	L2

OPPILAANOHJAAJAN ANTAMA OHJAUS LUOKILLA 7-9

Luokkamuotoinen ohjaus

Luokkaopetuksessa käsitellä ohjauksen aiheita opetussuunnitelman mukaisesti. 7-luokalla käsitellään aiheita, jotka liittyvät kouluuyhteisössä toimimiseen, koulun pelisääntöjen tunnistamiseen ja opiskelumenetelmiin aineopetuksessa. Paneudutaan itsetuntemukseen, opetusjärjestelyihin, opiskelun sujuvuuteen ja arviointiin.

8-9 luokilla käsitellään koulutusta Suomessa, työelämän asioita, elinkeinorakennetta, ammattialoja ja tasa-arvoa yhteiskunnassa. Näitä voidaan integroida yhteiskuntaopin kanssa 9-luokalla. Tutustutaan koulutusjärjestelmään, jatko-opintomahdollisuuksiin ja yhteishakuun liittyviin asioihin.

Pienryhmäohjaus

Pienryhmissä voidaan erikoistua joihinkin teemoihin tai yksittäisiin käsiteltäviin asioihin ja syventää ohjausta. Pienryhmäohjaus vaatii ohjaajalta aiheen rajaamista, suunnittelua ja erityisjärjestelyjä, koska pienryhmä ohjaus pidetään muiden oppituntien aikana. Aiheet voivat olla opiskeluun liittyviä, oppilashuollollisia tai restoratiivisia henkilöristiriitoin liittyviä aiheita. Pienryhmäohjausta voi tehdä yhdessä aineenopettajan tai erityisopettajan kanssa

Henkilökohtainen ohjaus

Henkilökohtaiselle ohjaukselle edellytys on luottamuksellisuus. Tätä voi käyttää kaikilla luokka-asteilla, mutta erityisesti 9-luokalla. Näillä keskusteluilla haetaan oppilaan henkilökohtaisia vahvuuksia ja mietitään vaihtoehtoja niiden pohjalta esim. TET- tai jatko-opintopaikoiksi. Keskeistä on ammatillinen ohjauskeskustelu, jossa oppilasta tulee kuunnella, kannustaa ja tukea hänen valintojaan. Haastattelussa on hyvä käyttää keskustelurunkoja ja muita ohjauksen työvälineitä. Keskustelussa voi myös mukana olla huoltajat tai

luokanvalvoja, erityisesti 9. luokalla. Henkilökohtaiset keskustelut käydään 7-9 luokilla painottuen seuraaviin asioihin:

- 7-luokalla: oppimistapoihin ja koulun käyntiin aineenopetuksessa, itsetuntemuksen kehittyminen. Vähintään 1 keskustelu/vuosi
- 8-luokalla: ammatillisen identiteetin löytäminen ja koulunkäynnin merkitys jatko-opintoihin, omat vahvuudet. Vähintään 1 keskustelu/vuosi, yhdessä luokanvalvojan ja huoltaja kanssa.
- 9 luokalla: valintojen teko, niin TET-paikat kuin jatko-opinto mahdollisuudet. Valintojen tekeminen omia vahvuuksia hyödyntäen ja oman kiinnostuneisuuden perusteella. Vähintään 2 keskustelua vuodessa.

Tehostettu oppilaanohjaus 8-9 luokilla

Kaikille oppilaille laaditaan henkilökohtainen 9. luokalla jatko-opintosuunnitelma, jotka huoltaja saa tiedoksi wilman kautta. Suunnitelmaan kuuluu osana työelämään tutustumisen suunnitelma, joka tukee jatko-opintoihin hakeutumista.

Tuen tarpeiden mukaista tehostettua oppilaanohjausta. Syitä tehostetulle ohjaukselle ovat:

- Poissaoloista johtuvat tekijät
- Kiusaaminen
- Vieraskielinen tausta
- Oppimisen haasteet

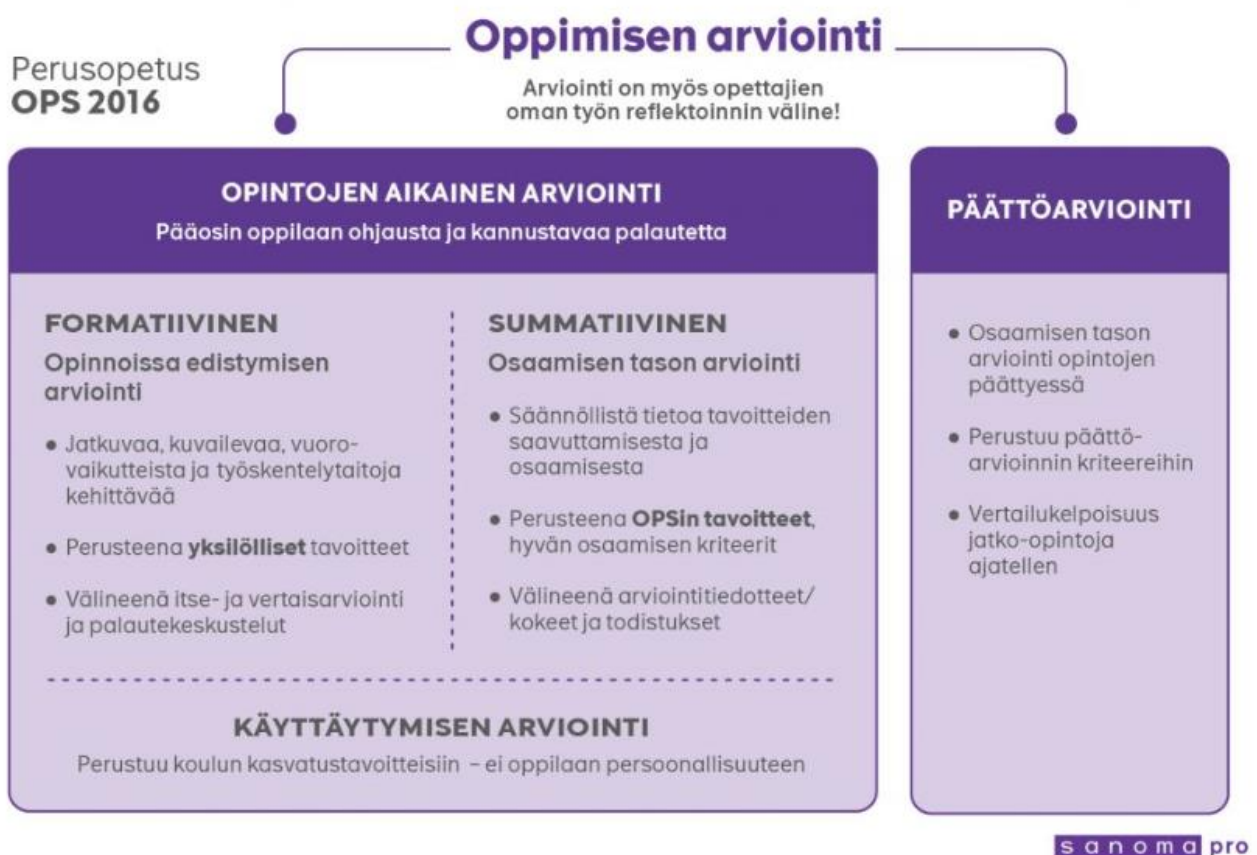
Tehostettu oppilaanohjaus kirjataan oppilaan tehostetun tuen suunnitelmaan tai HOJKS:n. Suunnitelma laaditaan yksilöllisten tarpeiden mukaan. Ohjausta annetaan sovitusti yksilö-ohjauksena tai pariohjauksena.

OHJAUS OSANA ARVIOINTIA

Uudessa opetussuunnitelmassa 2016 opettajan antaman ohjauksen rooli korostuu, koska opettajan tehtävä on ohjata ja kannustaa opiskelua sekä kehittää oppilaan edellytyksiä itsearviointiin. Koulu vaikuttaa suuresti siihen minkälaisen käsityksen oppilaat muodostavat itsestään oppijana ja ihmisenä, tätä muokkaa opettajien antama palaute.

Suuri osa arvioinnista on vuorovaikutusta oppilaan ja opettajan välillä ja oppilaiden tulisia saada oppimista ohjaavaa ja kannustavaa palautetta sekä tietoa edistymisestään ja osaamisestaan. Onnistumisen kokemukset, epäonnistumiset ja virheelliset ratkaisut ovat osa oppimisprosessia ja näiden käyttö oppimisprosessissa vaativat opettajalta ohjausta. Oppilaita ohjataan havainnoimaan omaa ja yhteistä työskentelyä ja antamaan rakentavaa palautetta toisilleen ja opettajalle.

Arvioinnin ohjauksellisia menetelmiä käytetään huomioitaessa oppilaan erilaiset tavot oppia ja työskennellä. Ohjausta tarvitaan siihen, että edistymiselle ja osaamisen osoittamiselle, ei ole esteitä. Ohjausta tarvitaan tehtävän antoon ja sen suorittamiseen niin tieto- ja viestintä teknologian hyödyntämisessä sekä suullisten näyttöjen antamisessa. Myös oppilaan oppimisvaikeudet edellyttävät ohjausta.

HYRYNSALMEN YHTENÄISKOULUN OPPILAANOHJAUKSEN VUOSIKELLO

Koulun
alku

Koulun aloitus, yhteiset tapahtumat,
7. luokan ryhmäyttäminen
9-luokkalaisten henkilökohtaiset keskustelut TET- paikoista Valtakunnallinen
Yrittäjyyspäivä 5.9.
Opo-opetus 7-9 luokat koko lukuvuoden

Syysloma

9 lk TET (viikko)
Vierailut toisen asteen oppilaitoksissa: ammatillinen ja lukio
Koulutusmessut, 9 lk
TAITAJA9-kilpailut (opo + taitoja taideaineiden opettajat)
Taksvärkki 3-9 luokat (oppilaskunta)

Joululoma

9-luokkalaisten henkilökohtaiset keskustelut: jatko-opinnoista
Vanhempainilta, jatko-opinnot 9 lk
Koulutuskokeilut 8-9 lk
Valinnat 3-5 lk (luokanopet) ja 6 – 8 lk (opo)
6-luokan TET koulun ammatit
9 lk TET (Ennen yhteishakua)
YHTEISHAKU: toinen aste ja TUVA-koulutus

Talviloma

7-8 lk TET
6-luokan Yrityskylä vierailu
Eskareiden tutustumispäivä kouluun
Tulevien 7-lk tutustuminen
9-luokan Yrityskylä vierailu

kesä -
elokuu

Yhteishaun tulokset: ohjausta tarvittaessa, opiskelupaikkojen vastaan-
oton tarkistus. Tiedonsiirto toinen aste
Jatko-opintoihin sijoittumisen seuranta elokuun loppuun asti,
VALPAS
Oppivelvollisuuden tarkistuspäivämäärä elokuun loppu (peruskoulun
oppilaanohjaajan vastuu päättyy)

OPPILAANOJAUKSEN TYÖN- JA VASTUUNJAKO HYRYNSALMEN YHTENÄISKOULUSSA

REHTORI Tekee opiskeluun ja koulunkäyntiin liittyvät hallinnolliset päätökset Sivistystoimen johtaja: oppivelvollisuus päätökset	KANSLISTI Ylläpitää oppilasrekisteriä ja KOSKI-järjestelmää Huolehtii ohjauksen tukena olevista hallintojärjestelmistä	KURAATTORI Tukee kasvua ja kehitystä Huolehtii yhteistyöstä huoltajien, koulun ja muiden toimijoiden kanssa.
LUOKANOPETTAJA/ LUOKANVALVOJA Auttaa ja tukee Seuraa opiskelun etenemistä Huolehtii säännöllisestä koulukäynnistä Keskustelee oppilaan ja huoltajan kanssa Käynnistää tarvittaessa yksilölliset tukitoimet: opetuksen tuki, huolen herääminen	OPPILAANOJAAJA Seuraa 7-9 luokkalaisten opintojen etenemistä ja sujuvuutta yhdessä Huolehtii valinnaisaineiden valintaprosessista Ohjaa kohti 2. asteen opintoja Osallistuu oppilashuollon palavereihin Varmistaa oppivelvollisuuden jatkumon 28.8. asti Seuraa VALPAS rekisteriä, oppivelvollisuuden toteutumista valvova viranomainen (perusopetuksen päätymisen jälkeen)	MIEKKARI Tekee ennaltaehkäisevää työtä 7-9 luokkalaisten kanssa Tukee kasvua ja kehitystä Toimii yhteistyössä sosiaalitoimen ja terveydenhuollon kanssa. Terveydellisten asioiden tiedonsiirto toiselle asteelle
AINEENOPETTAJA Seuraa oman oppiaineen opintojen etenemistä ja tiedottaa luokanvalvojaa Ohjaa opiskelussa Auttaa tuen tarpeessa olevia yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa Tuo esille oman aineen työelämäyhteyksiä		KOULUPSYKOLOGI Tarjoaa sovittuja tukitoimia Tukee kasvua ja kehitystä Toimii yhteistyössä sosiaalitoimen ja terveydenhuollon kanssa Terveydellisten asioiden tiedonsiirto toiselle asteelle
ERITYISOPETTAJA/ PIENRYHMÄNOJAAJA Kartoittaa, auttaa ja tiedottaa tuen tarpeesta Huolehtii tiedonsiirrosta nivelvaiheessa (HOJKS) Tukena tehosteussa oppilaanohjauksessa	KOULUN OPPILASHUOLTO Suunnittelee ja kehittää ohjauksellisia toimia Tukee oppilasta kokonaisvaltaisesti Oppilaanohjaus on yksi tukimuoto	TERVEYDENHOITAJA Tukee fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista kehitystä Tekee laajat terveystarkastukset: 8-luokan laajassa terveystarkastuksessa ammattiin soveltuminen ja mahdolliset terveydelliset esteet Toimii yhteistyössä koululääkärin kanssa Terveydellisten asioiden tiedonsiirto toiselle asteelle

Päävastuun oppilaanohjauksen järjestämisestä, suunnittelusta ja toteutuksesta on oppilaanohjaajalla ja rehtorilla. Vastuuta kantavat myös oppilashuollon toimijat, jotka toimenpiteidensä kautta huolehtivat oppilaan psykososiaalisesta tuesta. Keskeisiä osa-alueita ohjauksessa ovat oppilaan opiskelutaidoista, ura- ja elämänsuunnittelusta, jatko-opinto mah-

dollisuuksista sekä valintoihin liittyvä ohjaus ja neuvonta. Näiden asioiden tunnistaminen edellyttää yhteistyötä elinkeinon ja työelämän sekä yhteistyötä eri oppilaitosten kanssa.

Ohjauksen keskeinen työväline on sähköinen verkkoympäristö: erilaiset testit, keskeiset tiedot ja yhteishaun asiointi sähköisesti. Yhteiskunnan toiminta siirtyy pitkälti sähköiseen muotoon ja näiden toimintojen harjoittelu on osa perusopetuksen uusista lukutaidoista. Sähköisen ympäristön käyttö edellyttää opettajalta/ohjaajalta tarvittavia taitoja hallita sähköisiä työvälineitä ja ohjelmia.

Kaikkien opettajien vastuulla on oppimisen ja opiskelun ohjauksen lisäksi oppilaan kasvun ja kehityksen tukeminen. Luokanvalvoja seuraa oppilaiden etenemistä oppiaineissa ja huolehtii että oppilas saa tarvitsemansa tuen oppimiseen liittyvien haasteiden ilmantuessa kolmiportaisen tuen avulla.

Oppilashuollollinen moniammatillinen yhteistyö on tärkeää. Toimijoiden tulee tunnistaa omien rajojen tunteminen ja tehdä yhteistyötä tarvittavien tahojen kanssa. Oppilashuollossa on kuvattu toimintamallit.

TIEDONSIIRTYMISEN MALLI ERI NIVELVAIHEISSA

Jokainen viranomainen on velvollinen toimimaan koollekutsujana, jos huoli lapsesta/nuoresta herää. Ohjauksessa oleellista on tiedon siirtyminen seuraavalle taholle: Nivelvaiheissa noudatetaan pääsääntöisesti seuraavaa mallia:

SIIRTYMINEN NEUVOLASTA PÄIVÄHOITON, ESIKOULUUN TAI KOULUUN

- Päivähoito kutsuu palaveriin, opettaja ja päivähoiton ohjaaja sopivat keväällä

ESIKOULUN ALOITTAMISPALAVERI

- koollekutsuja ja tiedon vastaanottaja esikoulun opettaja
- huhti- toukokuussa
- 11-vuotisen oppivelvollisuuden oppilailla päivähoidosta tai esikoulusta siirryttäessä oppilaan henkilökohtainen palaveri vanhempien, vastaanottavan opettajan ja erityisopettajan sekä tarvittaessa muiden viranhaltijoiden kesken

KOULUN ALOITUSPALAVERI, SIIRTYMINEN 1. LUOKALLE

- Ei erillistä siirtoa, koska sama opettaja luokilla 0-2

SIIRTYMINEN 7. LUOKALLE

- 6.luokan opettaja siirtää tiedot luokanvalvojalle ja opolle sekä tarvittaessa erityisopettajalle
- Luokanvalvoja tiedottaa aineenopettajia tarvittavista siirtotiedoista
→Yhteinen tiedonsiirtopalaveri

SIIRTYMINEN 9. LUOKALTA JATKO-OPINTOIHIN, oppivelvollisuus jatkuu

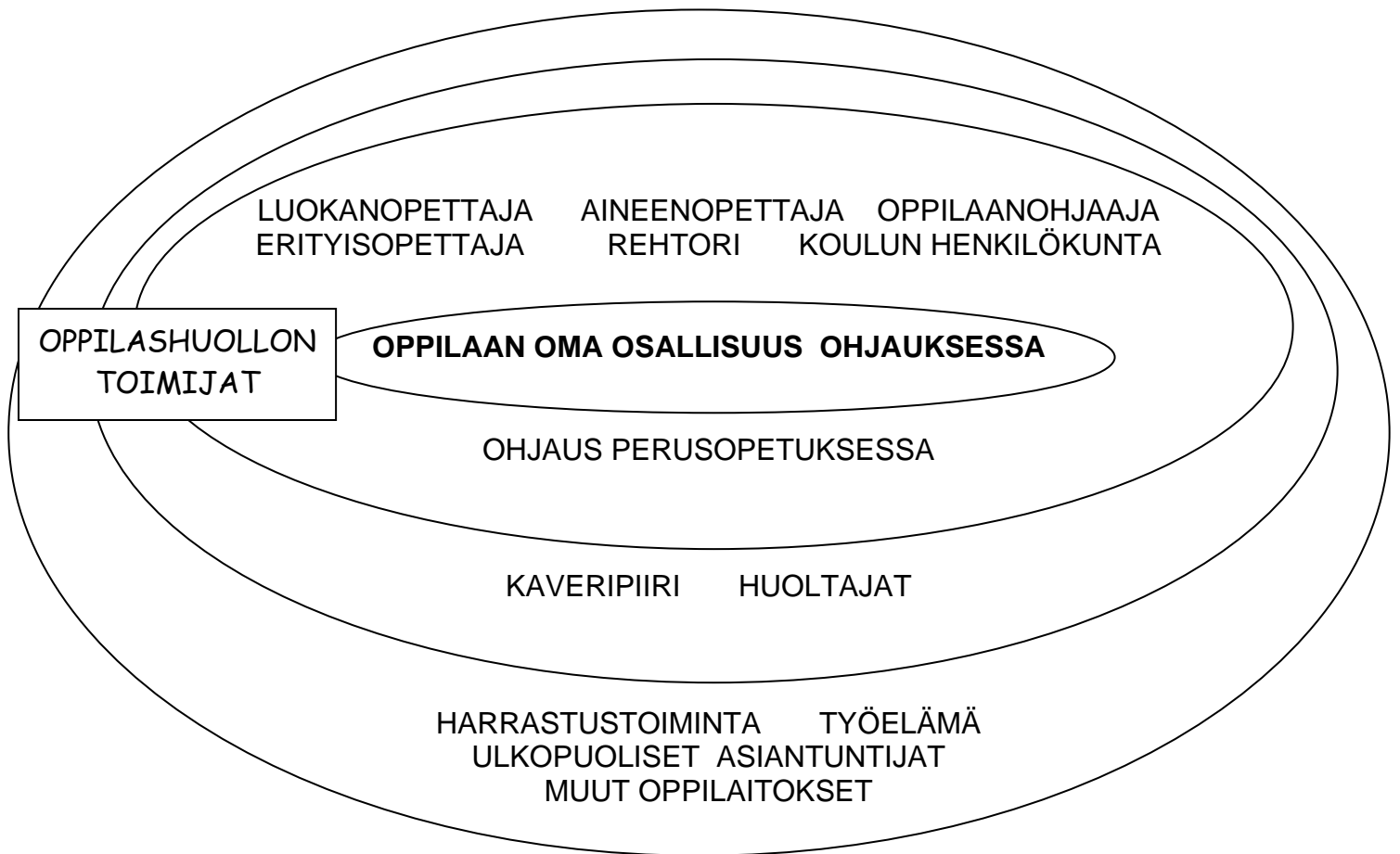
- tiedonsiirtoa velvoite toiselle asteelle: pedagogiset asiat, Oppilashuollon henkilöstöllä terveydellisten asioiden tiedonsiirto velvoite. Oppilaanohjaaja voi siirtää terveydellisiä tietoja vain huoltajan luvalla.
- erityinen tiedonsiirto koskee erityistä tukea tarvitsevia nuoria (HOJKS)
- erityisluokanopettaja ja/tai opo siirtävät tiedon toisen asteen oppilaitoksen vastaanottavalle henkilöstölle

OPPIVELVOLLISUUDEN VALVOMINEN ASUINKUNNASSA

- oppilaanohjaaja seuraa VALPAS rekisterin kautta opinnoista putoavia 18-ikävuoteen asti, jos heidän asuinkunta on Hyrynsalmi.
- oppilaanohjaaja sopii yhteistyössä opiskelijan ja huoltajan kanssa yhteistyöhenkilöt.
- Sivistyspalveluiden päällikkö velvoittaa oppilaan valmistavaan koulutukseen, jos opiskelupaikkaa ei löydy tukitoimista huolimatta.

Jokaisessa nivelvaiheessa on tärkeää erityisoppilaan ja tarvittaessa muidenkin oppilaiden kohdalla miettiä, keitä muita henkilöitä on tarpeen kutsua palaveriin koolle kutsujan, tiedon vastaanottajan sekä perheen lisäksi.

OPPILAANOHIJAUKSEN VERKOSTOT

Yhteistyö koulun ja kodin kanssa

Perusopetuksen alussa luodaan pohja kodin ja koulun yhteistyölle oppilaan ohjauksessa. Oppilaanohjauksella tuetaan oppilaita ja huoltajia tekemään opiskeluun ja koulutukseen liittyviä valintoja ja näkemään valintojen merkityksen tulevan koulunkäynnin kannalta. Yhteistyö turvataan järjestämällä yleistä tiedotusta ja henkilökohtaisia tapaamisia huoltajien kanssa: vanhempainvartit ja vanhempainillat. Koulun Wilma-järjestelmää käytetään monipuolisesti sekä seurantaan (esim. opintomenestys, poissaolot) että yhteydenpitoon.

Yhteistyö huoltajien kanssa jatkuu yläkoulussa ja korostuu erityisesti nivelvaiheissa. Yhteistyön yhtenä tavoitteena on myös vahvistaa oppilaan omaa vastuullisuutta ja itsenäisyyttä edettäessä kohti päättöluokkaa. Huoltajille taataan mahdollisuus tavata oppilaanoh-

jaajaa erityisesti jatkokoulutukseen liittyvissä asioissa. Huoltajaa kuullaan yhteishaun prosessissa, mutta päätökset nuori tekee itse.

Työelämäyhteistyö ja yrittäjäyys

Työelämäyhteistyö aloitetaan jo alakoulussa tutustumalla oppilaan lähipiiriin ja koulun sisäisiin ammatteihin ja tehtäviin. Oppimisympäristöinä voivat toimia lähiseudun yritykset ja muut yhteistyötahot. Yrittäjäyyskylä oppitunnit ja vierailu toteutetaan 6.luokalla. Myös 6-luokalla aloitetaan tutustuminen huoltajien ammatteihin ja työtehtäviin, toteutusta tehdään yhdessä oppilaiden ja huoltajien kanssa. 9-luokalla tehdään myös Yrittäjäyyskylä vierailu ja siihen liittyvät yrittäjäyystehtävät.

Yläkoulussa järjestetään työelämään tutustumisen (TET) jaksoja. Painotus 7. luokalla on oman lähipiiriin henkilöiden työhön tutustumisessa. Vuosiluokkien 8. ja 9. aikana työelämäjakso on pitempi ja keskeistä on oppilaan oma aktiivisuus paikan hankkimisessa, jolloin samalla harjoitellaan työnhakua. Yhteistyötä työelämään vahvistetaan myös oppilaanohjaajien tai opettajien vierailulla TET-paikoilla. Yhteiset vierailut työpaikoilla ja eri alojen edustajien vierailut koululla vahvistavat työelämäyhteyksiä.

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Oppilaanohjauksen tavoitteiden toteutumista arvioidaan ennen kaikkea oppilaan näkökulmasta. Tällä tarkoitetaan oppilaan siirtymistä eteenpäin ensin alakoulusta yläkouluun ja sitten peruskoulun jälkeen toiselle asteelle sujuvalla yksilöllisellä polulla.

Alakoulun ohjauksen tavoitteilla pyritään siihen, että oppilas omaksuu roolinsa koulussa aktiivisena oppijana luokanopetuksessa ja on motivoitunut siirtymään aineenopetuksen oppilaaksi ja opiskelemaan yläluokilla. Yläluokkien (8-9 luokat) ohjauksen tavoitteena on, että oppilas on motivoitunut hakemaan jatko-opintoihin sekä kiinnostunut ja sitoutunut aloittamaan ja jatkamaan opintojaan valitsemassaan koulutuksessa. Ohjauksella pyritään siihen, että jokaisella peruskoulun päättävällä on jatkokoulutuspaikka. Tämä myös varmistetaan ensin kesällä koulutusvalintojen valmistuttua ja uudelleen vielä seuraavan lukukauden alettua. Valtakunnallisesti koulutukseen pääsyä ja oppivelvollisuuden suorittamista seurataan oporaporteilla ja VALPAS-järjestelmällä.